




ประเทศไทย และ IRRI

ข้าวเป็นพืชอาหารที่มีความสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศไทยโดยกว่า 60% ของเกษตรกร 13 ล้านคนเป็นผู้ปลูกข้าว ในพื้นที่กว่าครึ่งของพื้นที่เกษตรกรรม 312 ล้านไร่ของประเทศไทย ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย แต่ละคนบริโภคข้าวโดยเฉลี่ย 115 กิโลกรัมต่อปี ในวัฒนธรรมไทย มีวลี "กินข้าวกัน" เมื่อมีแขกมาเยี่ยมเยียน

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้ผลิตและส่งออกข้าวอันดับต้นๆของโลก การผลิตข้าวมีสัดส่วนประมาณ 15% ของ GDP การเกษตรของประเทศไทยในปี 2561 ประเทศส่งออกข้าวกว่า 10.3 ล้านเมตริกตัน เป็นที่สองรองจากอินเดีย ข้าวหอมมะลิไทย ได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในข้าวที่ดีที่สุดในโลกมาอย่างต่อเนื่องและภาคการผลิตข้าวของประเทศไทยได้รับการอุปถัมภ์จากราชวงศ์ไทย



สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (International Rice Research Institute - IRRI) เริ่มดำเนินงานในปี 2503 โดยร่วมมือกับกรมการข้าวไทยในการปรับปรุงการผลิตข้าว การปรับปรุงพันธุ์ข้าว และการพัฒนาบุคลากรของนักวิจัยชาวไทย

IRRI มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่เมืองลอสแอนเจลิส สาธารณรัฐฟิลิปปินส์โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงเป็นอภิมন্ত্রীในองค์คณะอภิมন্ত্রী (Board of Trustee) ชุดแรกของ IRRI พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงสนพระทัยในการดำเนินงานของสถาบันฯ โดยเสด็จพระราชดำเนินเยื่อน IRRI ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในปี 2506 และในปี 2509 IRRI ได้ตั้งสำนักงานในประเทศไทย

ในปี 2517 รัฐบาลไทย และ IRRI ได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและฝึกอบรมร่วมสำหรับข้าวทนต์น้ำลึก ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นศูนย์วิจัยข้าวปาวาจินบุรี ปัจจุบันเป็นหนึ่งในศูนย์วิจัยข้าวทนต์น้ำลึกในศูนย์วิจัยชั้นนำของเอเชีย ในปี 2534 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จเยี่ยม IRRI เป็นครั้งแรก ทรงเป็นองค์สักขีพยานในการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยกับ IRRI เพื่อเสริมสร้างการวิจัยเกี่ยวกับข้าวทนต์น้ำและสนับสนุนการพัฒนาพันธุ์ และเทคโนโลยีการผลิตในภูมิภาค

ในปี 2539 IRRI ได้จัดทำเหรียญทองเทิดพระเกียรติ (The International Rice Award) ขึ้นเพื่อเชิดชูเกียรติ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เพื่อเป็นการสดุดีและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงห่วงใยและอุทิศพระวรกายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวนาและพสกนิกร

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยข้าวแก่ IRRI โดยบริจาคเงินกว่า 1,127,000 ดอลลาร์สหรัฐ ในระหว่างปี 2540 ถึง 2560 ในปี 2558 รัฐบาลไทยได้อนุมัติให้บริจาคเงิน 100,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี เพื่อใช้ในโครงการวิจัยและความร่วมมือระหว่างกรมการข้าวกับ IRRI

ผลงานที่สำคัญ

ผลผลิตข้าวเพิ่ม ตั้งแต่ปี 2503 IRRI ได้สนับสนุนรัฐบาลในการริเริ่ม และลงทุนในการพัฒนาการเกษตร การส่งเสริมและโครงสร้างพื้นฐานด้วยการพัฒนาพันธุ์ และการจัดการพืช ซึ่งประเทศไทยสามารถผลิตข้าวได้เพิ่มเป็นสามเท่าภายใน 60 ปี

การวิจัยข้าวทนน้ำลึก

ในช่วงปี 2513-2522 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวทนน้ำลึกกว่า 50 ล้านไร่ ประเทศไทยร่วมกับ IRRI จัดตั้งโครงการความร่วมมือในการวิจัยข้าวทนน้ำลึกขึ้นที่ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี ซึ่งต่อมาได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในศูนย์วิจัยข้าวทนน้ำลึกชั้นนำของเอเชีย

การวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว

และเทคโนโลยีการผลิตข้าวในสภาวะที่ไม่เหมาะสมในการผลิตข้าวภายใต้ โครงการ CURE (Consortium for Unfavorable Rice Environments) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อยกระดับผลผลิตของชาวนา โดยความร่วมมือกับกรมการข้าวและศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ปราจีนบุรี สุพรรณบุรี และอุบลราชธานี

การจัดการศัตรูพืชอย่างยั่งยืน

IRRI ได้ให้การสนับสนุน รัฐบาลไทยในความพยายามที่จะยับยั้งการใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง การใช้สารเคมีกำจัดแมลงผิดวิธีเป็นสาเหตุหลักให้เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลระบาด ทั้งในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย

พันธุ์ข้าวทนดินเค็ม ในปี 2560

กรมการข้าวได้รับรองพันธุ์ข้าว กข 73 ที่มีความทนต่อดินเค็ม เป็นพันธุ์ผสมที่มีเชื้อพันธุกรรมทนดินเค็มจากสายพันธุ์ของ IRRI กรมการข้าวได้ขยายพันธุ์และส่งเสริมให้ปลูกในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากดินเค็ม

การพัฒนาบุคลากร

ตั้งแต่ปี 2506 เป็นต้นมา IRRI ได้ให้การฝึกอบรมและศึกษแก่นักวิจัยไทยมากกว่า 950 คน

ติดต่อ

Yurdi Yasmi

Regional Representative for Southeast Asia
y.yasmi@irri.org

Apinporn Phuengwattanapanich

นางอภิเษพร เพ็ญวัฒนพนิช, ผู้จัดการสำนักงาน IRRI ประเทศไทย
a.phuengwattanapanich@irri.org

IRRI Headquarters (Philippines)

+63 2 580 5600
info@irri.org

ความร่วมมือในปัจจุบัน

ความร่วมมือในโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวระดับภูมิภาค ในปี 2562

กรมการข้าวได้เป็นเจ้าภาพการประชุม เรื่อง “Rice Genetic Solutions for Climate Resilience and Value Addition in ASEAN” เพื่อเป็นการเตรียมการทำงานวิจัยร่วมกันของกลุ่มประเทศอาเซียนในการปรับปรุงพันธุ์ ข้าวเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการเพิ่มมูลค่า โดยรัฐบาลแต่ละประเทศให้การสนับสนุนทางนโยบาย และการจัดสรรทรัพยากร ส่วน IRRI ทำหน้าที่ประสานงานกับระบบงานวิจัยข้าวของประเทศต่างๆ เตรียมวิธีการ รวมถึงจัดเตรียมพันธุกรรมข้าวให้แต่ละประเทศนำไปปรับปรุงพันธุ์ด้านทานในด้านต่างๆ ตามต้องการโดยมีเป้าหมายว่าโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวแห่งชาติของอาเซียนสามารถผลิตข้าวเพิ่มขึ้นได้ ปีละ 1.2-1.5% เพื่อตอบสนองความต้องการข้าวในอนาคต

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

และการลดภาวะโลกร้อนจากการทำนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Thai Rice NAMA)

เป็นความร่วมมือระหว่าง IRRI กับกรมการข้าว และพันธมิตรอื่น ๆ ในภาครัฐและเอกชน ซึ่งกำหนดเป้าหมาย 6 จังหวัดในภาคกลาง ใช้วิธีปลูกข้าวด้วยเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดภาวะโลกร้อน โดยส่งเสริมการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การปรับระดับพื้นที่นาโดยใช้เลเซอร์ ร่วมกับการจัดการที่เหมาะสมอื่นๆ

ความร่วมมือด้านวิจัยและพัฒนาในปี 2559 กรมการข้าวและ IRRI ได้ร่วมมือในการวิจัย และพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คุณภาพเมล็ดข้าว ตลอดจนฝึกอบรมและพัฒนาศูนย์การวิจัยของ IRRI ในเรื่องเครื่องจักรกลการเกษตร ลักษณะทางพันธุกรรม การปรับปรุงพันธุ์ และ ชีวสารสนเทศศาสตร์

ข้าวทนน้ำท่วม ประเทศไทยได้ปรับปรุงพันธุ์ข้าวจากเชื้อพันธุ์ที่ IRRI พัฒนาเป็นข้าวที่ทนน้ำลึก จนมีการรับรองพันธุ์เป็น กข 45 ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวทนน้ำลึกที่มีคุณภาพ การหุงต้มดีและมีกลิ่นหอม มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายให้ ชาวนาถึง 1,200 ตัน

การจัดการพืช ผลผลิตข้าวของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีข้อจำกัดมากมาย กรมการข้าวได้ร่วมมือกับ IRRI แก้ไขปัญหาด้วยการปรับปรุงการจัดการวัชพืช การใช้เครื่องหยอดเมล็ด และการจัดการธาตุอาหารเฉพาะพื้นที่ (SSNM)

นวัตกรรมการเกษตร IRRI ได้ทำงานร่วมกับประเทศไทยเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการที่ผลผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดการใช้แรงงานการทำเกษตรแม่นยำสูง การสำรวจพื้นที่ปลูกและพื้นที่เสียหายระยะไกลด้วยดาวเทียม และการปรับระดับพื้นที่ด้วยเลเซอร์ เป็นต้น



IRRI มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงวิถีชีวิตและโภชนาการ ขจัดความยากจน ความหิวโหย และการขาดสารอาหารในกลุ่มผู้บริโภครายแรก การดำเนินงานของ IRRI ช่วยปกป้องสุขภาพของชาวนา ผู้บริโภค และความยั่งยืนของสภาพแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการเสริมสร้างศักยภาพของผู้หญิงและสนับสนุนโอกาสแก่เด็กและเยาวชน

August 2020